

Sygn. akt IV Pa 80/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SSO Leon Popiel (spr.)

Sędziowie: SSR del. Beata Kurowska

SSO Beata Urbańska-Woike

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Fronckiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 czerwca 2015 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko Zespołowi Szkół (...)

o nagrodę jubileuszową

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy w Bartoszycach

z dnia 24 kwietnia 2015 r.

sygn. akt IV P 62/14

oddala apelację

UZASADNIENIE

Powód M. K. w pozwie skierowanym przeciwko Zespołowi Szkół (...) w B. domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 1.964,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany przy ustaleniu wysokości należnej mu nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy nie uwzględnił godzin ponadwymiarowych za wrzesień 2013 r.

Pozwany Zespół Szkół (...) w B. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, że nagroda jubileuszowa została wypłacona powodowi w dniu jej nabycia tj. dnia 18 września 2013 r. Z uwagi na to, że wrzesień jest pierwszym miesiącem danego roku szkolnego, nie było możliwości uwzględnienia miesięcy poprzedzających miesiąc wypłaty. Ustawodawca w Karcie Nauczyciela przewidział dwa terminy wypłaty wynagrodzenia dla nauczycieli tj. pierwszy i ostatni dzień miesiąca – dla składników wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac. W przepisach regulujących wypłatę nagrody jubileuszowej wyraźnie określono datę nabycia prawa do nagrody (a więc i jej wypłaty) na dzień, w którym upływa okres uprawniając do nagrody. Nie było zatem podstaw do uwzględnienia przy wypłacie nagrody godzin

ponadwymiarowych za wrzesień 2013 r., albowiem w przypadku wypłaty 18 września pracodawca nie mógł wiedzieć co się stanie do końca miesiąca i czy godziny te faktycznie zostaną zrealizowane.

Sąd Rejonowy Sąd Pracy w B. wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 r., w sprawie IV P 62/14 zasądził od pozwanego Zespołu Szkół (...)w B.na rzecz powoda M. K.kwotę 1.964,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2013 r. do dnia zapłaty.

Rozstrzygnięcie to poprzedziły następujące ustalenia i wnioski:

Powód M. K. jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w pozwanym Zespole Szkół (...) w B. na stanowisku nauczyciela. W dniu 18 września 2013 r. powód nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy i tego samego dnia została mu ona wypłacona w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego tj. w kwocie 3.823,80 zł, na którą składało się wynagrodzenie zasadnicze 3.109 zł, dodatek za wysługę lat 621,80 zł i dodatek motywacyjny 93 zł. Przy ustaleniu wysokości nagrody jubileuszowej nie uwzględniono przepracowanych przez powoda godzin ponadwymiarowych za wrzesień 2013 r. w kwocie 1.964,28 zł.

W ocenie Sądu I instancji powództwo M. K. zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy oparł swoje ustalenia faktyczne w szczególności o dokumenty przedstawione przez strony oraz akta osobowe powoda, których wiarygodność w toku postępowania nie była kwestionowana.

Strony pozostawały w sporze co do sposobu ustalenia wysokości należnej powodowi nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy, a przede wszystkim, czy przy jej wypłacie należało uwzględnić godziny ponadwymiarowe przepracowane przez powoda we wrześniu 2013 r.

Strona pozwana ustalając wysokość nagrody jubileuszowej nie uwzględniła przepracowanych przez powoda godzin ponadwymiarowych za wrzesień 2013 r., powołując się na § 3 ust.1 rozporządzenia z dnia 30 października 2001 r. Argumentowała, że skoro powodowi wypłacono nagrodę jubileuszową w dniu jej nabycia tj. dnia 18 września 2013 r., to brak było podstaw do ustalenia nagrody jubileuszowej w wyższej wysokości, obejmującej także godziny ponadwymiarowe, albowiem w miesiącu poprzedzającym wrzesień, powód nie miał wypracowanych takich godzin.

Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania (Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1418) nauczyciel nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu, w którym upływa okres uprawniający do nagrody. Zwrócił uwagę, że podstawę obliczenia nagrody jubileuszowej stanowi wynagrodzenie miesięczne przysługujące nauczycielowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli jest to dla nauczyciela korzystniejsze - wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty. Natomiast nagrodę jubileuszową oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (§ 3 ust. 1 i 3 ww. rozporządzenia).

Przy czym ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy nauczycieli ustala się stosując zasady obowiązujące przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 737 z późn. zm.) obliczając nagrodę jubileuszową dla nauczyciela należy uwzględnić oprócz wynagrodzenia zasadniczego także wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oblicza się, mnożąc przeciętna miesięczną liczbę godzin z okresu miesięcy danego roku szkolnego poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu, a jeżeli okres zatrudnienia jest krótszy od roku szkolnego – z tego okresu, przez godzinową stawkę wynagrodzenia przysługującą w miesiącu wykorzystywania urlopu (§ 4 ww. rozporządzenia).

Sąd Rejonowy zważył, że w myśl art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 191) składniki wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu w ostatnim dniu miesiąca. Jeżeli ostatni dzień miesiąca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłacane jest w dniu poprzedzającym ten dzień, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych wynagrodzenie może być wypłacone w jednym z ostatnich pięciu dni miesiąca lub w dniu wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3.

W konsekwencji nagroda jubileuszowa jako świadczenie jednorazowe jest wypłacana w ostatnim dniu miesiąca, w którym pracownik nabył do niej prawo.

Zatem w przypadku nabycia przez nauczyciela prawa do nagrody jubileuszowej i wypłaty tej nagrody we wrześniu, wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe oblicza się w wysokości średniej z miesięcy roku szkolnego poprzedzających 30 września, czyli są to właściwie godziny ponadwymiarowe przyznane nauczycielowi we wrześniu, z uwzględnieniem godzinowej stawki wynagrodzenia przysługującej nauczycielowi w tym miesiącu.

Sąd Rejonowy ustalił, że za wypracowane przez powoda we wrześniu 2013 r. godziny ponadwymiarowe należna była mu kwota 1.964,28 zł. Zatem w świetle przywołanych przepisów, należało ją uwzględnić przy obliczaniu wysokości nagrody jubileuszowej.

Ustawowe odsetki uwzględnione zostały od daty 1 października 2013 r., albowiem nagroda jubileuszowa winna była zostać wypłacona powodowi najpóźniej z dniem 30 września 2013 r.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone apelacją przez stronę pozwaną, która zaskarżyła powyższy wyrok w całości i zarzuciła mu błędne określenie wypłaty nagrody jubileuszowej. W uzasadnieniu środka zaskarżenia apelujący argumentował, że zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1991 r., sygn. I PZP 16/91 - pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu bezpośrednio poprzedzającym dzień, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym pracownik podjął zatrudnienie. Wskazał, że w świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 r., sygn. I PKN 189/99 nagroda jubileuszowa jest wymagalna niezwłocznie po nabyciu prawa do niej i od tej chwili należą się odsetki, choćby pracownik później wykazał okoliczności stanowiące przesłanki uprawniające do nagrody, a pracodawcy nie można było przypisać winy w opóźnieniu. Zatem nie można zgodzić się z ustalonym przez Sąd Rejonowy terminem wypłaty nagrody jubileuszowej 30 września, skoro pracownik nabył do niej prawo 18 września.

Ponadto stwierdził, że zaliczenie do podstawy nagrody jubileuszowej godzin ponadwymiarowych za wrzesień nie będzie zgodne z brzmieniem § 4 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli gdzie ustawodawca wyraźnie określa "okres miesięcy danego roku szkolnego poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu", zatem nie można przyjmować miesiąca bieżącego, którym w tym przypadku był wrzesień. Ustawodawca określając składniki uwzględniane w miesięcznym wynagrodzeniu stanowiącym podstawę naliczania nagrody jubileuszowej nie zawarł żadnych szczególnych odniesień do wypłaty przypadającej w miesiącu wrześniu, więc nie ma podstaw by liczyć ją w sposób odmienny niż w pozostałych miesiącach roku.

W odpowiedzi na apelację powód wyjaśnił, że wprawdzie nagrodę należy wypłacić niezwłocznie, to jednak nie oznacza, że natychmiast. Powołał się na treść art. 455 k.c. wskazując, że termin niezwłocznie oznacza terminy realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu. Zatem w jego przypadku po ustaleniu wszystkich składników wynagrodzenia, w tym godzin ponadwymiarowych, które zgodnie z art. 39 ust. 4 Karty Nauczyciela wypłacane są na koniec miesiąca. W konkluzji zwrócił uwagę, że jest nauczycielem, a jego wynagrodzenie wypłacane jest w dwóch terminach: 1 dnia każdego miesiąca (wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za staż pracy, dodatek motywacyjny itp.) i 28 dnia danego miesiąca (godziny ponadwymiarowe - składnik, który może być wypłacony po ich zrealizowaniu) Dodał, że w jego ocenie przyznanie nagrody jubileuszowej w wysokości 100 % wynagrodzenia miesięcznego zgodnie z art. 47 Karty zobowiązuje do uwzględnienia wszystkich składników z danego miesiąca.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej pozbawiona jest usprawiedliwionych podstaw i z tej racji nie mogła być uwzględniona.

Sąd Okręgowy podziela jako prawidłowe ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Rejonowego. W rozpoznanej sprawie Sąd I instancji w sposób właściwy dokonał ustaleń stanu faktycznego oraz podstawę rozstrzygnięcia oparł o obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa regulujące problematykę wypłaty nagrody jubileuszowej przysługującej nauczycielowi.

Sąd Okręgowy w pełni akceptuje te ustalenia oraz argumentację prawną zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W ocenie Sądu II instancji zarzuty apelacyjne przeciwko temu orzeczeniu należało uznać za nietrafne.

Nagroda jubileuszowa nie jest zaliczana do składników wynagrodzenia za pracę danego pracownika i stanowi odrębne świadczenie pieniężne z tytułu pozostawania w stosunku pracy przez określony w przepisach prawa pracy czas. Istotą gratyfikacji jubileuszowej jest nagradzanie pracy u jednego pracodawcy lub w jednym zawodzie. Szczegółowe zasady ustalania i wypłaty „jubileuszków” regulują natomiast poszczególne przepisy resortowe dla poszczególnych grup zawodowych.

I tak nauczycielom szkół publicznych przysługuje za wieloletnią pracę nagroda jubileuszowa.

Uprawnienie to określa art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. W myśl tego przepisu nauczycielowi przysługuje między innymi nagroda w kwocie za 25 lat pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego.

Sąd Rejonowy zasadnie zważył, że w myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania (Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1418), nauczyciel nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu, w którym upływa okres uprawniający do nagrody. Wymienione przepisy wskazują także na mechanizm obliczenia takiej nagrody, którą stanowi wynagrodzenie miesięczne przysługujące nauczycielowi w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli jest to dla nauczyciela korzystniejsze - wynagrodzenie przysługujące mu w dniu jej wypłaty. W konsekwencji nagrodę jubileuszową ustala się według zasad obowiązujących przy wyliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

Przy czym, powyższą problematykę regulują przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 737 z późn. zm.) – wskazujące, że przy obliczaniu nagrody jubileuszowej dla nauczyciela należy uwzględnić oprócz wynagrodzenia zasadniczego także wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

Sąd I instancji prawidłowo więc wywiódł, że strona pozwana ustalając wysokość nagrody jubileuszowej M. K. powinna była uwzględnić godziny ponadwymiarowe powoda za wrzesień 2013 r.

Według dokumentacji osobowo-płacowej za wypracowane przez powoda we wrześniu 2013 r. godziny ponadwymiarowe należna była mu kwota 1.964,28 zł.

Sąd Rejonowy słusznie zważył, że świetle art. 39 ust. 4 Karty Nauczyciela, składniki wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu w ostatnim dniu miesiąca. W konsekwencji nagroda jubileuszowa jako świadczenie jednorazowe powinna być wypłacana w ostatnim dniu miesiąca, w którym pracownik nabył do niej prawo.

W przypadku nabycia przez nauczyciela prawa do nagrody jubileuszowej i wypłaty tej nagrody we wrześniu, wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe oblicza się w wysokości średniej z miesięcy roku szkolnego

poprzedzających 30 września, czyli są to właściwie godziny ponadwymiarowe przyznane nauczycielowi we wrześniu, z uwzględnieniem godzinowej stawki wynagrodzenia przysługującej nauczycielowi w tym miesiącu.

Zatem – wbrew stanowisku strony pozwanej – należało uwzględnić kwotę godzin ponadwymiarowych wypracowanych przez powoda we wrześniu 2013 r. przy obliczaniu wysokości nagrody jubileuszowej.

W konsekwencji, w ocenie Sądu orzekającego, Sąd Rejonowy dokonał trafnej oceny zebranego materiału dowodowego, który to materiał został zaoferowany przez strony procesu.

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację strony pozwanej jako bezzasadną.

/-/ SSR B. Kurowska/-/ SSO L. Popiel/-/ SSO B. Urbańska - Woike